

Finanse JST

Raport Roczny 2025

Analizy Sektorowe

3 kwietnia 2026

Bank Polski

Centrum
Analiz

Odbudowa nadwyżek w nowym systemie

PODSUMOWANIE

- Rok 2025 był pierwszym rokiem funkcjonowania nowego systemu finansowania JST, opartego w znacznie większym stopniu na dochodach własnych generowanych przez mieszkańców i przedsiębiorstwa z terenu danej jednostki. Łączne dochody JST wyniosły 468,2 mld zł, rosnąc o 8,5%, a więc wolniej niż rok wcześniej. W strukturze dochodów wyraźnie wzrósł udział dochodów własnych (do blisko 70% vs ok. 50% przed reformą), przy jednoczesnym spadku udziału subwencji (do 11% wobec ok. 28%). Wydatki JST rosły nieco wolniej niż dochody (+7,9%), co przełożyło się na niewielką nadwyżkę budżetową w wysokości 1,8 mld zł – pierwszą od 2021.
- Tempo wzrostu wielu kategorii wydatków bieżących wyraźnie osłabło, zwłaszcza w obszarze wynagrodzeń, kosztów obsługi długu oraz wydatków na energię. Obserwowany obecnie wzrost cen surowców energetycznych, będący wynikiem konfliktu na Bliskim Wschodzie, może jednak zwiększyć presję na koszty samorządów związane z zakupem energii oraz utrzymaniem podmiotów odpowiedzialnych za lokalny transport, gospodarkę odpadami, wod-kan, czy funkcjonowanie obiektów sportowych. Tematowi wydatków JST na energię poświęciliśmy specjalną sekcję tegorocznego raportu (str. 10).
- Nadwyżka operacyjna wzrosła do rekordowych 39,3 mld zł. Poprawiła się również sytuacja większości jednostek – jedynie 2,1% JST odnotowało deficyt operacyjny (wobec 7,3% rok wcześniej). Wciąż jednak istotna grupa miast na prawach powiatu (15%) nie równoważy części bieżącej budżetu, co ogranicza ich zdolność do finansowania inwestycji.
- Inwestycje samorządowe powróciły na ścieżkę wzrostu (+9,4%), po spadku w 2024. W 2026 oczekiwane jest utrzymanie tej tendencji, m.in. w związku z kumulacją środków z KPO.
- Zadłużenie JST wzrosło umiarkowanie (+4,0%) do 115,5 mld zł, przy jednoczesnym spadku relacji długu do dochodów – do 24,7%. Pozycja krajowego sektora finansowego w finansowaniu samorządów umacnia się – udział banków i pozostałych krajowych instytucji finansowych wzrósł do 75%.
- W krótkim okresie JST powinny utrzymać relatywnie dobre wyniki finansowe, czemu sprzyja stabilizacja dochodów oraz ograniczona presja wydatkowa. W trudniejszej sytuacji mogą jednak pozostawać jednostki o słabnącej bazie podatkowej, wynikającej m.in. z procesów depopulacyjnych lub ograniczania aktywności gospodarczej.

Departament Analiz Ekonomicznych

www.centrumanaliz.pkobp.pl

 @PKO_Research

Biurowo Analiz Sektorowych

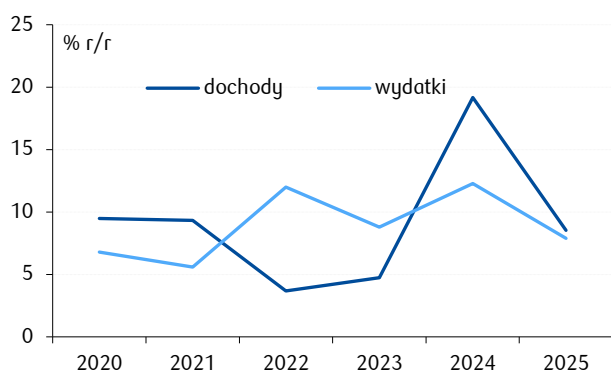
PKOResearch@pkobp.pl

Aleksandra Balkiewicz-Żerek

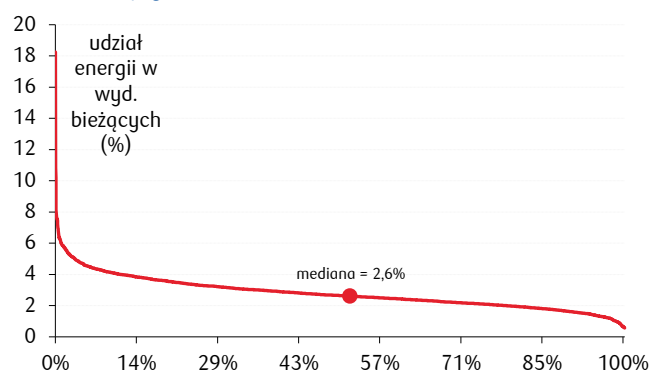
aleksandra.balkiewicz-zerek@pkobp.pl

tel. +48 785 065 517

Dynamika dochodów i wydatków JST

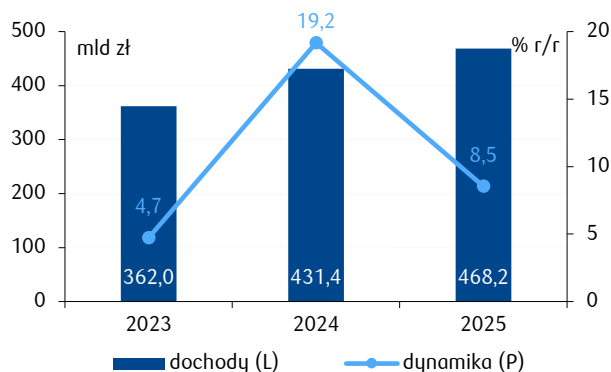
Rozkład procentowy JST wg udziału wydatków na energię w wydatkach bieżących w 2025

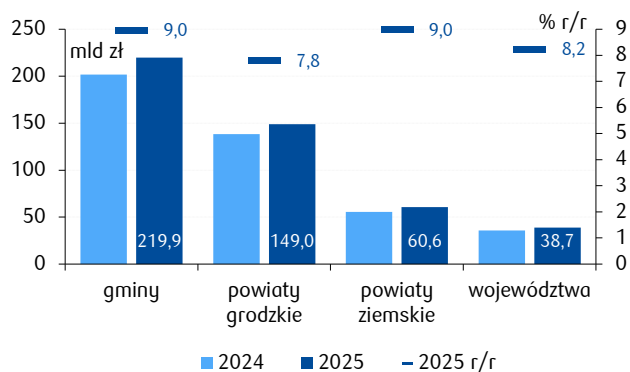
Informacja sporządzona na podstawie danych Ministerstwa Finansów (MF) ze sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) po 4q24 i wcześniejszych, <https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe>. Dane te są źródłem dla ilustracji graficznej analizy, o ile nie wskazano inaczej.

Dochody

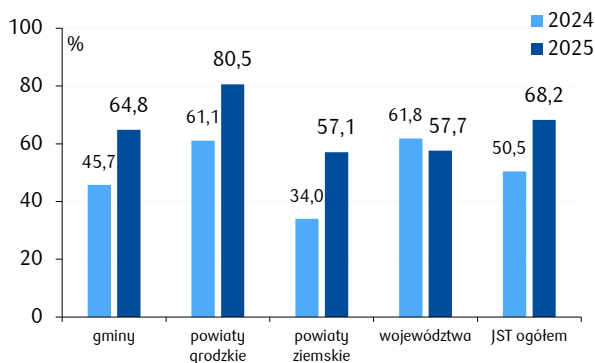
Dochody ogółem JST i dynamika zmian

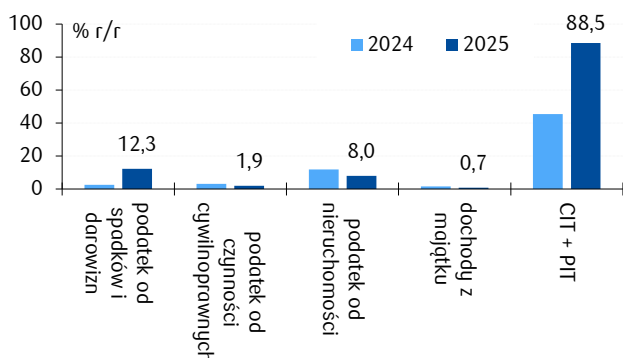
Dochody ogółem według rodzaju JST

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem

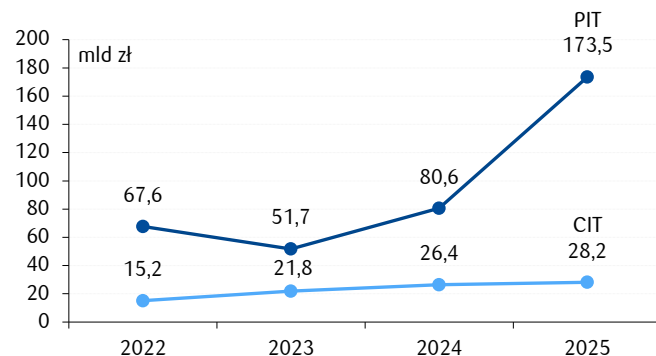
Zmiana r/r wybranych źródeł dochodów własnych

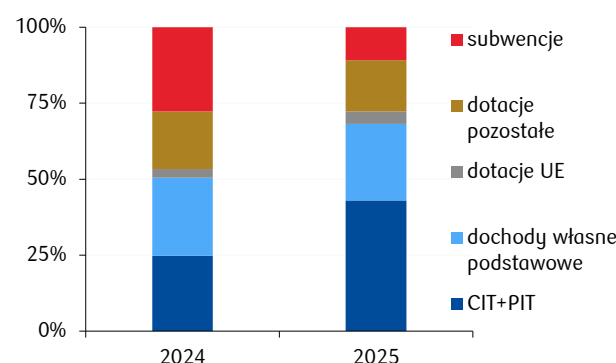
WZROST ZNACZENIA DOCHODÓW WŁASNYCH W WYNIKU REFORMY SAMORZĄDOWYCH FINANSÓW

- **Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego uległa w 2025 istotnym zmianom.** Reforma samorządowych finansów wzmocniła powiązanie dochodów JST z wpływami z dochodów podatników z terenu danej jednostki, szczególnie podatników PIT. W efekcie zwiększył się udział dochodów własnych w strukturze dochodów JST, zmniejszeniu uległ natomiast udział subwencji.
- Dochody samorządów wzrosły o 8,5%, a więc wolniej niż przed rokiem. Z kwoty **468,2 mld zł dochodów ogółem**, wpływy z PIT i CIT stanowiły 43% (vs 25% w 2024), a łącznie udział dochodów własnych w dochodach JST sięgnął 68% (vs 51% w 2024). Subwencje odpowiadały za 11% dochodów JST (vs 28% przed reformą).
- Najwyższy udział **dochodów własnych** w strukturze dochodów osiągnęły miasta na prawach powiatu (81%), przy niewielkim udziale subwencji (6%). Najwyższy udział subwencji w dochodach ogółem miały natomiast powiaty (19%) i województwa (15%).
- W grupie **dochodów własnych podstawowych** (tj. z wyłączeniem dochodów z PIT i CIT) kolejny rok z rzędu wzrosły wpływy z podatku od nieruchomości (+8,0%) oraz ze spadków i darowizn (+12,3%). W niewielkim stopniu wzrosły również dochody z tytułu czynności cywilnoprawnych (+1,9%) oraz dochody z majątku (+0,7%).

Dochody JST z tytułu wpływów z PIT i CIT

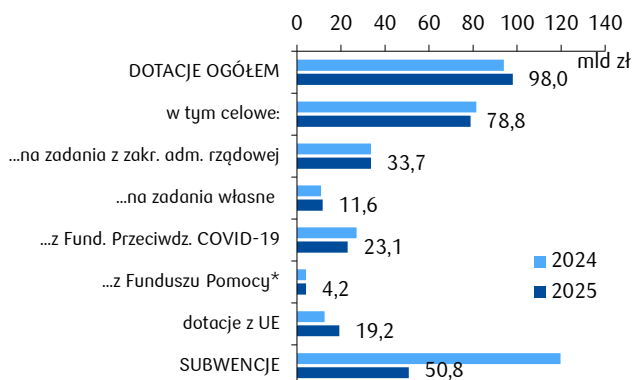

Struktura dochodów ogółem JST

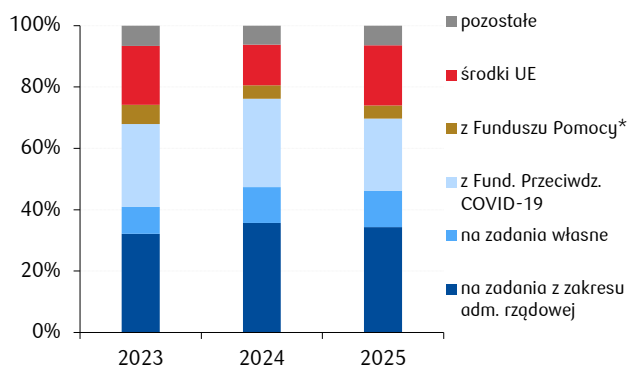

Dotacje i subwencje

Dotacje i subwencje dla JST

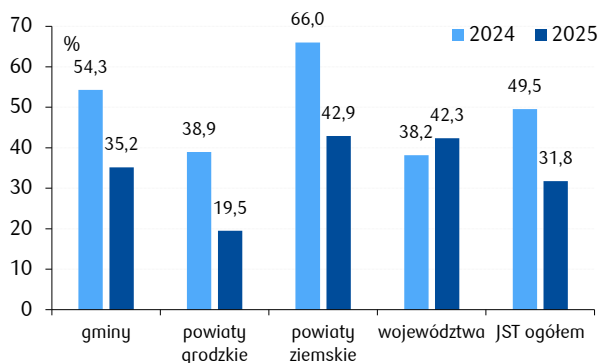

Struktura dotacji dla JST

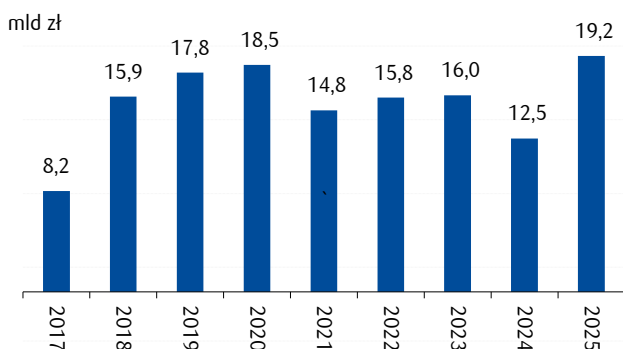

* lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy

Udział dotacji i subwencji w dochodach ogółem JST

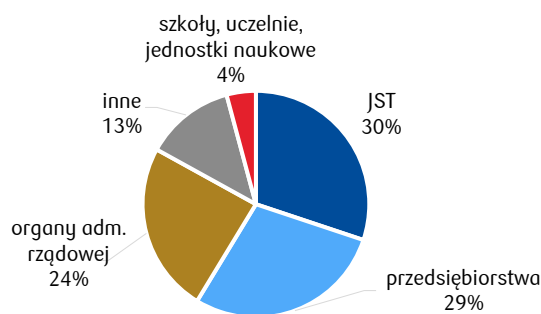
Dotacje UE dla JST w latach 2017-2024

SPADEK UDZIAŁU DOTACJI I SUBWENCJI W DOCHODACH

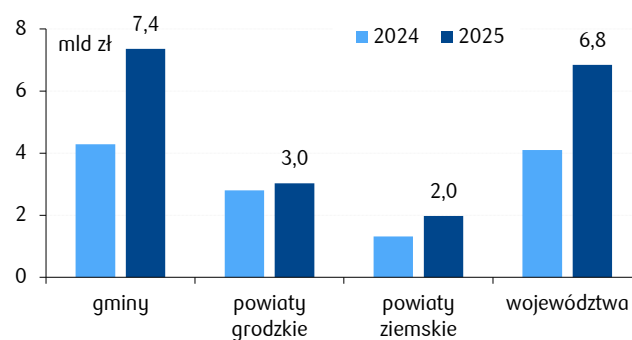
- Nowy model finansowania samorządów zmienił sposób ustalania subwencji ogólnej. Od 2025 jest ona wypłacana w większym stopniu na zasadzie wyrównania różnic między potrzebami wydatkowymi a potencjałem dochodowym z PIT i CIT. W efekcie w JST o wysokim potencjale dochodowym spadło znaczenie subwencji w dochodach.
- W 2025 samorzady otrzymały 50,8 mld zł subwencji z budżetu państwa (-57,6% względem 2024), co stanowiło 11% dochodów ogółem.
- Wartość dotacji ogółem dla JST w 2025 osiągnęła 98,0 mld zł, rosnąc o 4,2% w ujęciu rocznym. Mocno wzrosła kwota dotacji z UE (19,2 mld zł, +53,7%), po spadku w 2024 o blisko 22%, co wskazuje na zwiększenie intensywności wydatkowania środków unijnych przez samorzady.
- Łącznie udział dotacji i subwencji w dochodach JST wyniósł 31,8%, przy czym był wyższy w powiatach ziemskich (42,9%) oraz województwach (42,3%), a znacznie niższych w miastach na prawach powiatu (19,5%).
- Na koniec lutego 2026 wartość wkładu UE wynikającego z podpisanych przez samorzady umów w ramach programów operacyjnych perspektywy 2021-2027 wyniosła 56,4 mld zł, co stanowiło 30% ogólnej kwoty dofinansowań dla wszystkich beneficjentów.

Struktura wkładu UE w umowach z perspektywy unijnej 2021-2027 wg formy prawnej beneficjenta

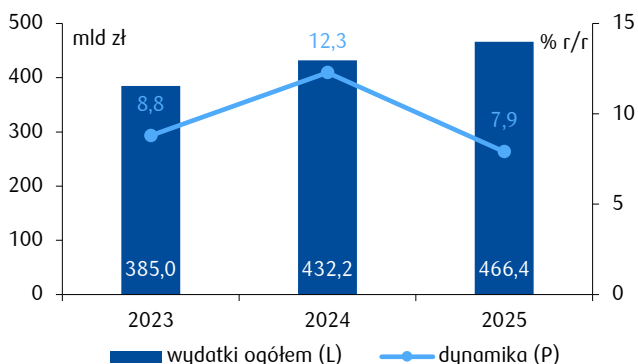
Źródło: [beneficjenci wg podpisanych umów](#) (stan na 28.02.2026)

Dotacje UE dla JST

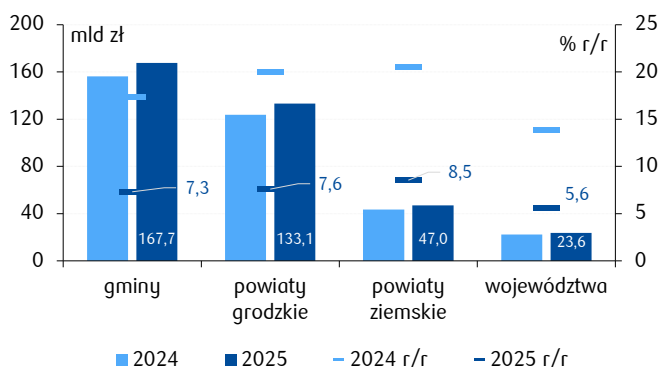

Wydatki

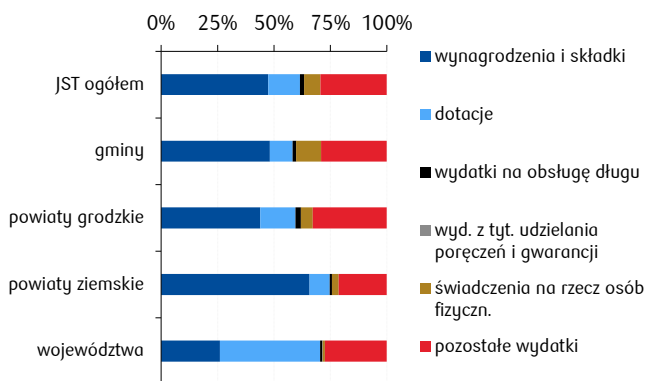
Wydatki ogółem i dynamika zmian

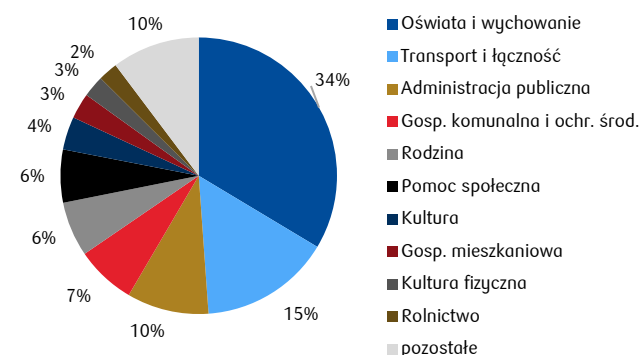
Wydatki bieżące JST

Struktura wydatków bieżących JST w 2025

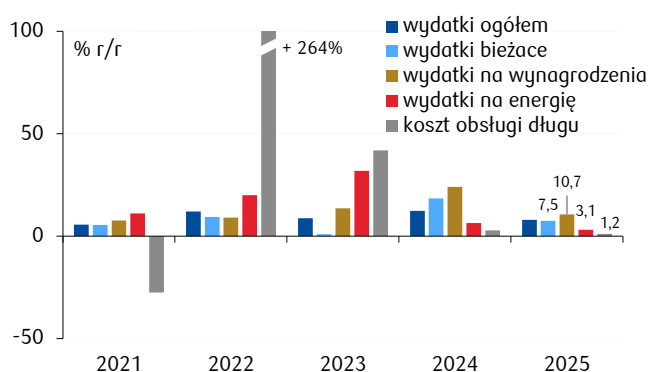
Struktura wydatków ogółem JST w 2025 według działów Klasyfikacji Budżetowej

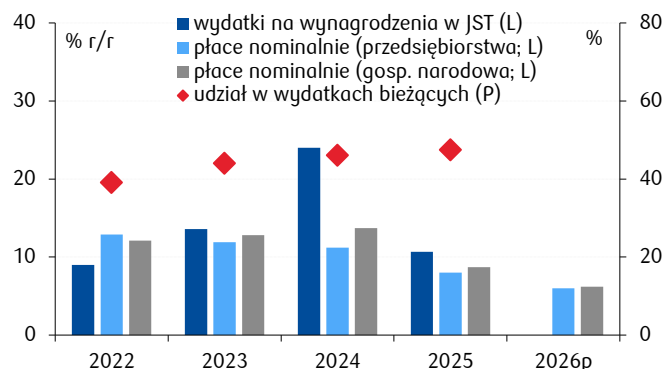
HAMOWANIE DYNAMIKI WYDATKÓW BIEŻĄCYCH

- Wydatki JST wzrosły w 2025 o 7,9% do 466,4 mld zł. Tempo wzrostu wydatków było niższe niż dynamika dochodów, co przełożyło się pozytywnie na wynik budżetowy (por. str. 7). **Największe pozycje wydatkowe JST** w układzie działów Klasyfikacji Budżetowej (KB) to: **oświata** (34% wydatków ogółem), **transport i łączność** (15%) oraz **administracja publiczna** (10%).
- Wydatki bieżące wzrosły w nieco mniejszym stopniu niż wydatki ogółem (+7,5% do poziomu 371,5 mld zł), co można wiązać z hamującą dynamiką wzrostu kosztów m.in. w obszarze wynagrodzeń, stanowiących blisko połowę (47,5%) wydatków bieżących JST.
- Wydatki na **wynagrodzenia** wzrosły w 2025 o 10,7%, po wzroście o 24% w poprzednim roku (co miało związek z podwyżkami wynagrodzeń w oświacie). Warto odnotować, że wyższym udziałem wynagrodzeń w strukturze wydatków bieżących charakteryzują się powiaty ziemskie (66%), a niższym województwa (26%).
- Wyhamowała również dynamika wzrostu **wydatków na energię** (do 3,1%), jednak **ryzyko wzrostu cen w związku z konfliktem na Bliskim Wschodzie** może odwrócić spadkową trajektorię (por. str. 9).
- W związku z obniżkami stóp procentowych zmniejszyła się również dynamika **kosztu obsługi długu** (por. str. 8).

Dynamika wzrostu wybranych pozycji wydatków JST

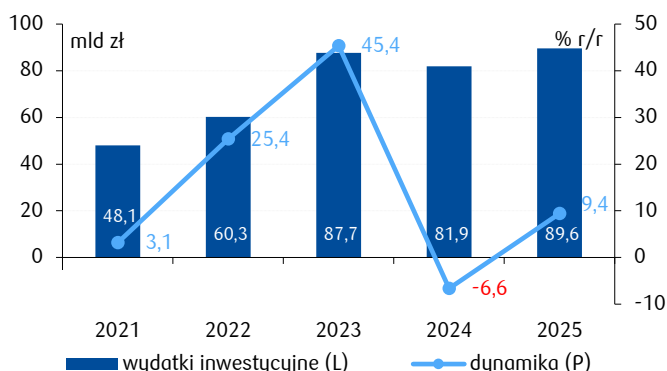

Dynamika wydatków na wynagrodzenia w JST oraz udział w wydatkach bieżących vs dynamika płac

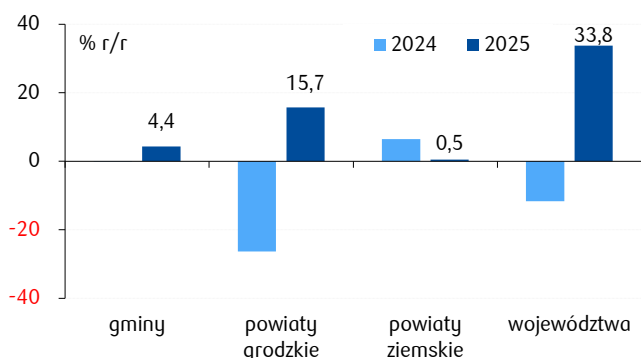

Wydatki inwestycyjne JST

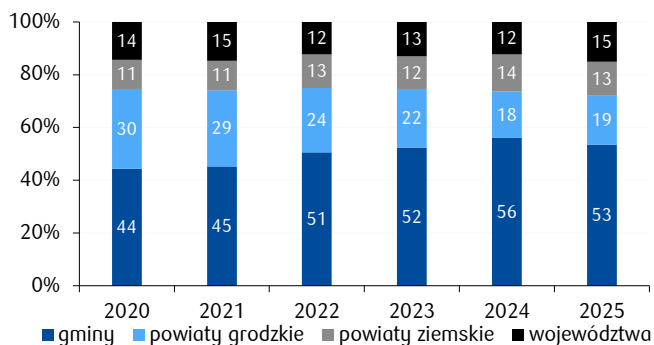
Wydatki inwestycyjne i dynamika zmian

Dynamika zmian wydatków inwestycyjnych JST

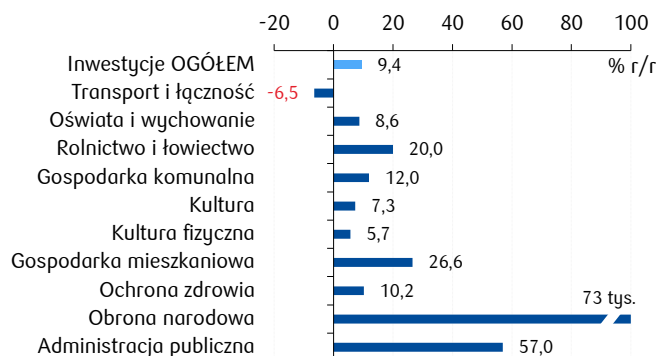
Wydatki inwestycyjne wg rodzaju JST

WZROST INWESTYCJI SAMORZĄDÓW NAPĘDZANY M.IN. ŚRODKAMI Z KPO

- Po spadku inwestycji w 2024, w 2025 wydatki inwestycyjne JST wzrosły o 9,4%, do poziomu 89,6 mld zł.
- Za ponad połowę wydatków inwestycyjnych JST odpowiadają **gminy**. Udział **miast na prawach powiatu** w inwestycjach samorządowych jest wyraźnie niższy niż w poprzednich latach (19% wobec 30% w 2020). Należy przy tym podkreślić, że część inwestycji w miastach i gminach realizują również **spółki komunalne**, które nie są ujmowane w statystykach samorządowych.
- Dominującą pozycję w wydatkach inwestycyjnych JST zajmują **inwestycje transportowe** (36,7 mld zł w 2025), przy czym ich wartość spadła w 2025 o 6,5%. W ramach tej grupy najczęściej wazą wydatki na **drogi publiczne** (32,2 mld zł), których wartość spadła o 11,3%, wzrosły natomiast mocno wydatki na **kolej** (do 1,3 mld zł; +118%) oraz **lokalny transport zbiorowy** (do 1,8 mld zł; +19%).
- Za 9% wydatków inwestycyjnych JST odpowiada **oświata** (8,4 mld zł w 2025) i głównie są to inwestycje w **szkoły podstawowe** oraz **przedszkola**.
- W 2025 samorzady mocno zwiększyły nakłady na inwestycje w **obronę narodową** – do 2,8 mld zł. W poprzednim roku analogiczne wydatki wynosiły jedynie 3,8 mln zł, a we wcześniejszych latach nie przekraczały 120 mln zł.

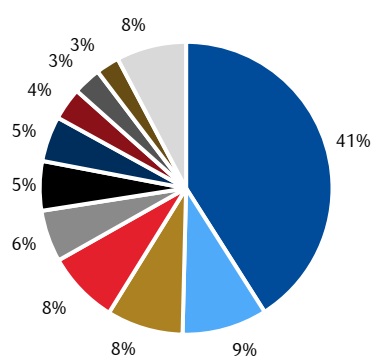
Zmiana wydatków inwestycyjnych w 2025 wg działów KB*

* top 10 działów KB o największych wydatkach inwestycyjnych w 2025

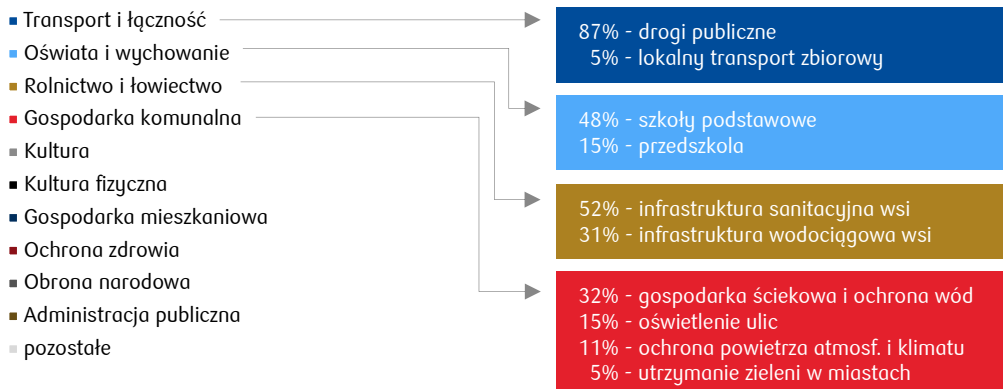
Struktura wydatków inwestycyjnych JST w 2025

wg działów KB

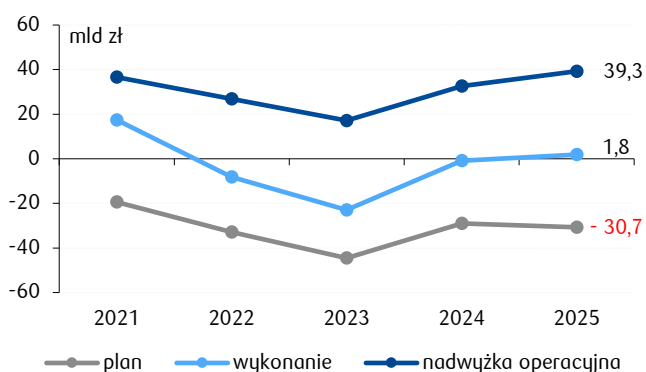
w wybranych rozdziałach KB

(% inwestycji z danego rozdziału w ogóle inwestycji działu)

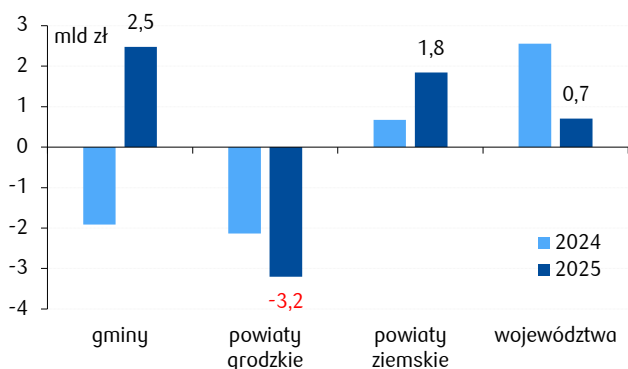

Wynik

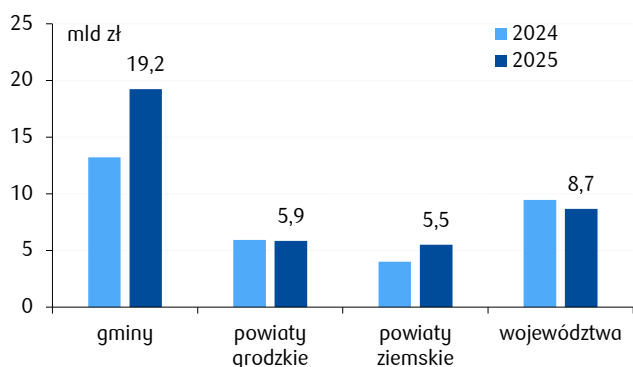
Wynik planowany i wykonany, nadwyżka operacyjna JST

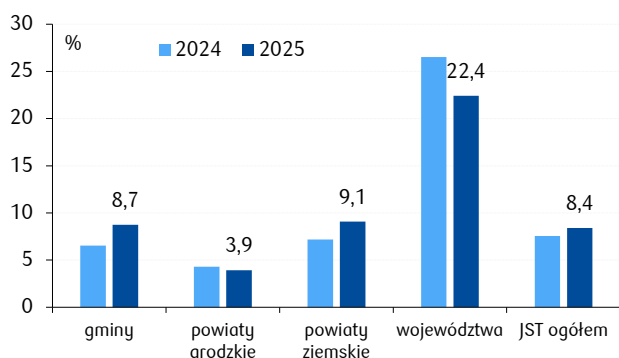
Wynik budżetowy JST

Nadwyżka operacyjna JST

Relacja nadwyżki operacyjnej JST do dochodów ogółem

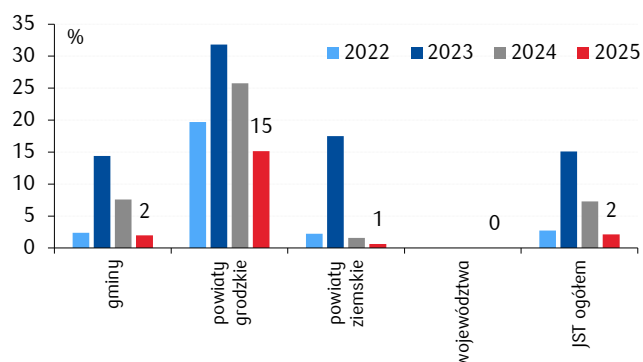
ODBUDOWANA NADWYŻKA

- Po trzech latach z deficytem budżetowym, **samorządy wypracowały w 2025 nadwyżkę w wysokości 1,8 mld zł**. Jedynie w grupie miast na prawach powiatu dochody nie pokryły wydatków – deficyt budżetowy wyniósł 3,2 mld zł i był wyższy niż przed rokiem (-2,1 mld zł w 2024).
- Deficyt wykazało 38% jednostek (vs 56% w 2024)**. W grupie miast na prawach powiatu udział JST z deficytem był wyższy (55% vs 74% w 2024), w gminach sięgał 40%, z kolei w powiatach ziemskich był znacznie niższy (24%). W stosunku do poprzednich lat zwiększył się udział województw z deficytem (7 JST), co można wiązać ze znacznym wzrostem inwestycji w tej grupie jednostek.

NADAL WIELE JEDNOSTEK MIEJSKICH WYKAZUJE DEFICYT OPERACYJNY

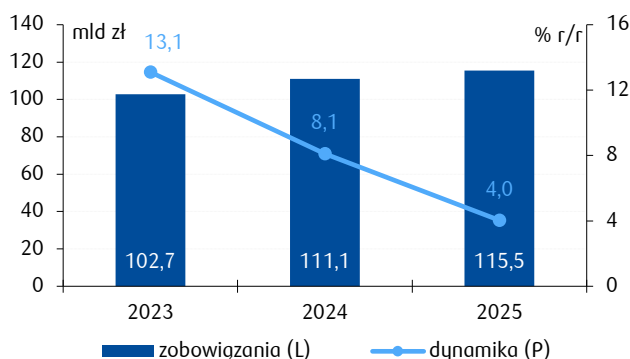
- Nadwyżka operacyjna JST** (tj. różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi), pokazująca zdolność JST do spłaty zobowiązań i finansowania inwestycji, wzrosła do rekordowego poziomu **39,3 mld zł**. Pozytywnym sygnałem jest utrzymanie nadwyżki operacyjnej przez miasta na prawach powiatu (na poziomie 5,9 mld zł), po silnym spadku w 2023 (do 0,7 mld zł).
- Liczba samorządów z deficytem operacyjnym zmniejszyła się do 59 jednostek** (z 205 w 2024). Nadal jednak trudna sytuacja budżetowa dotyczy wiele **większych jednostek miejskich** – udział samorządów z deficytem operacyjnym był wyższy w grupie powiatów grodzkich (15% wszystkich jednostek tego rodzaju). Budżety wszystkich województw zamknęły się nadwyżką operacyjną.
- Relacja nadwyżki operacyjnej do dochodów ogółem** pokazuje możliwości inwestycyjne JST oraz zdolność do zwiększania wydatków bieżących. Wartość tego wskaźnika wzrosła w 2025 do 8,4% (vs 7,6% w 2024). Podobnie jak w poprzednich latach najwyższą wartość nadwyżki operacyjnej do dochodów wykazały województwa (22,4%), a najniższą miasta na prawach powiatu (3,9%).

Odsetek JST w deficycie operacyjnym

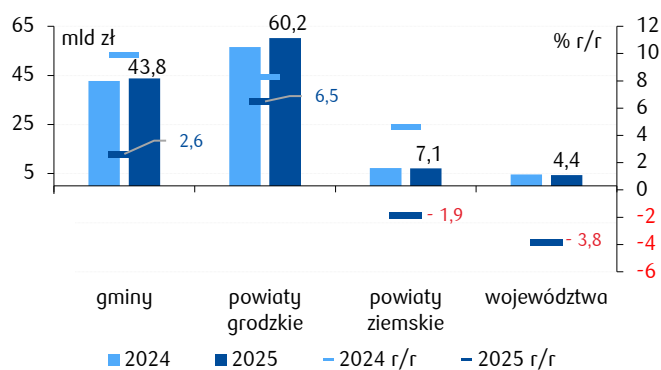

Zadłużenie

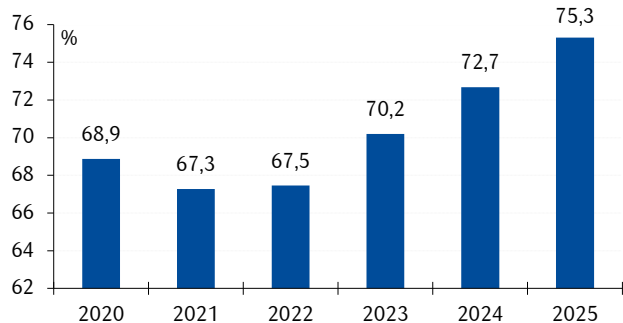
Zobowiązania JST i dynamika zmian

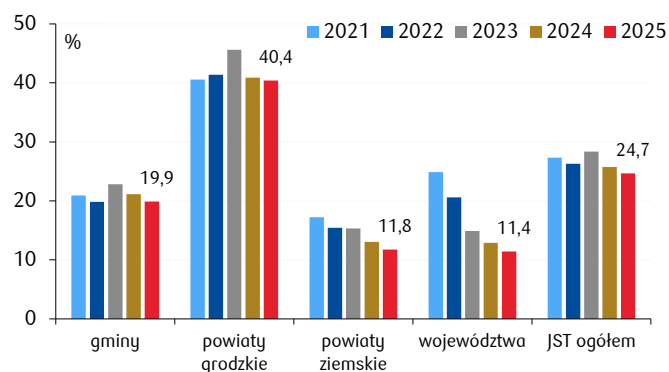
Zobowiązania JST

Udział krajowych banków i pozostałych krajowych instytucji finansowych w zadłużeniu JST

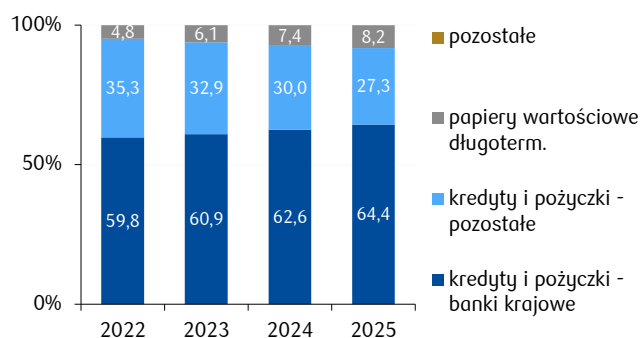
Relacja zadłużenia JST do dochodów ogółem

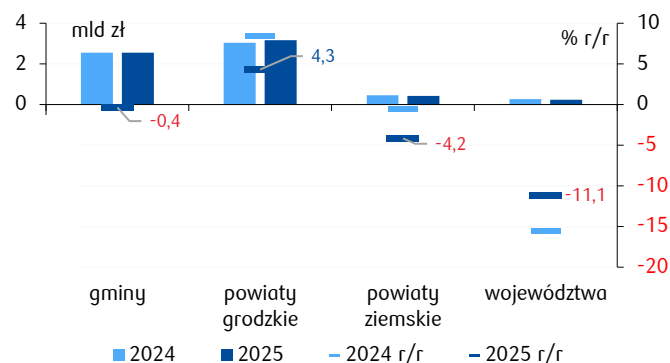
HAMOWANIE DYNAMIKI WZROSTU ZADŁUŻENIA

- **Zobowiązania JST na koniec 2025 wyniosły 115,5 mld zł** i wzrosły w ujęciu rocznym o 4%, a więc w mniejszym stopniu niż w poprzednich latach. Najwyższy poziom zadłużenia przypada na powiaty grodzkie (60,2 mld zł), a najniższy na województwa (4,4 mld zł). Obserwowana od 2022 tendencja wzrostu udziału **banków krajowych i pozostałych krajowych instytucji finansowych w zobowiązaniach JST utrzymała się również w 2025** – krajowe instytucje finansowe odpowiadają już za 3/4 długu JST.
- **Relacja długu do dochodów** obniżyła się nieznacznie względem poprzedniego roku – do 24,7% (-1,1pp). Podobnie jak we wcześniejszych latach najwyższy wskaźnik relacji długu do dochodów występował w miastach na prawach powiatu (40,4%), a najniższy w województwach (11,4%) i powiatach ziemskich (11,8%).
- W strukturze zobowiązań dominują **kredyty i pożyczki** (106,0 mld zł; +3,1%). Podobnie jak w poprzednich latach, w 2025 w większym stopniu wzrosło zadłużenie z tytułu **papierów wartościowych długoterminowych** – do 9,5 mld zł (+15,9%, po wzroście o 42,3% w 2023 i 31,0% w 2024), obsługiwane głównie przez banki krajowe (98,0%).
- **Koszt obsługi długu JST wzrósł w niewielkim stopniu** – o 1,2%, do 6,4 mld zł. Wzrost wydatków na ten cel notują wyłącznie powiaty grodzkie (+4,3%), w pozostałych grupach JST koszt obsługi długu spadł.

Struktura zadłużenia JST

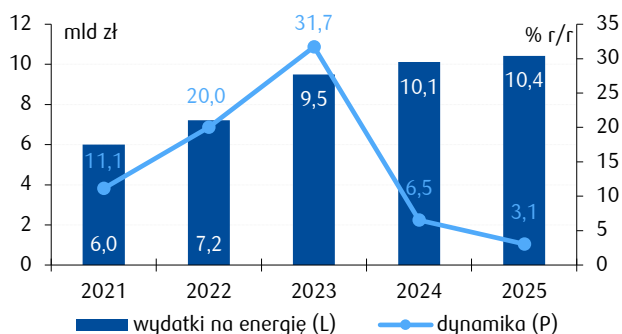

Koszt obsługi długu JST

Temat specjalny: Wydatki JST na energię w obliczu konfliktu na Bliskim Wschodzie

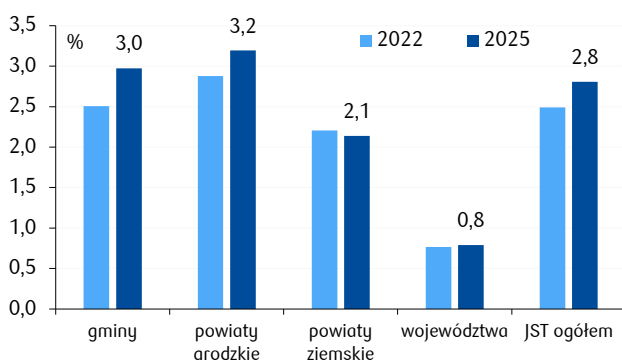
Wydatki JST na energię i dynamika zmian

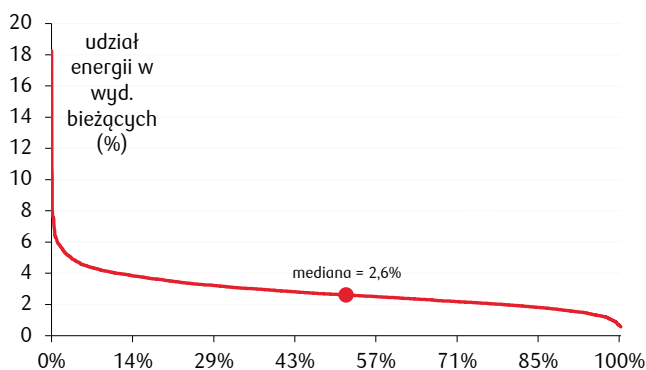
UDZIAŁ WYDATKÓW NA ENERGIĘ JEST RELATYWNIE NISKI, JEDNAK W PRZYPADKU CZĘŚCI JST WZROST CEN ENERGII MOŻE STANOWIĆ ISTOTNE OBCIĄŻENIE FINANSOWE

- Wydatki JST na energię (par. 426 klasyfikacji budżetowej – obejmujący opłaty za dostawę energii elektrycznej, ciepłej i innej, gazu oraz wody) wyniosły **10,4 mld zł** w 2025. Tempo wzrostu wyraźnie osłabło (+3,1%) po okresie silnych wzrostów w poprzednich latach. **Obecny kryzys na Bliskim Wschodzie stwarza jednak presję na ponowny wzrost cen energii poprzez wzrost cen surowców energetycznych, co może negatywnie wpłynąć na wyniki finansowe JST.**
- Samorządy przeznaczają na energię 2,8% wydatków bieżących** (nieco więcej w gminach – 3% oraz miastach na prawach powiatu – 3,2%). W części jednostek udział ten jest wyższy, jednak tylko w 3 samorządach przekracza 10% (są to małe gminy liczące <10 tys. mieszkańców). Udział na poziomie 5–10% występuje jedynie w 3,3% JST.
- Największy udział w samorządowych wydatkach na energię ma **oświata** (35%; w powiatach – 44%). Istotne pozycje stanowią również **oświetlenie uliczne** (17%; w gminach – 24%), **gospodarka mieszkaniowa** (15%; w miastach na prawach powiatu – 26%) oraz **obiekty sportowe** (7%).
- Samorządy podejmują działania ograniczające zużycie energii** – w 2025 spadły wydatki na ten cel w obszarze oświetlenia ulicznego (-6,7%), co można wiązać z programem wymiany żarówek na LED-y, oraz administracji publicznej (-0,4%). W obliczu ryzyka wzrostu cen energii można oczekiwać **intensyfikacji działań związanych z transformacją energetyczną w samorządach**, czemu sprzyjają m.in. środki z KPO. W scenariuszu silnych wzrostów cen nie można wykluczyć także **administracyjnych ograniczeń zużycia energii**, jak to miało miejsce w 2022¹, np. poprzez ograniczanie oświetlenia oraz innych źródeł zużycia energii w obiektach publicznych.
- Samorządy są również obciążone kosztami energii i paliw ponoszonymi przez spółki komunalne oraz zakłady budżetowe działające m.in. w obszarze transportu miejskiego czy energochłonnej gospodarki wodno-kanalizacyjnej**, gdzie już teraz uwidacznia się wzrost cen paliw w związku z działaniami na Bliskim Wschodzie.

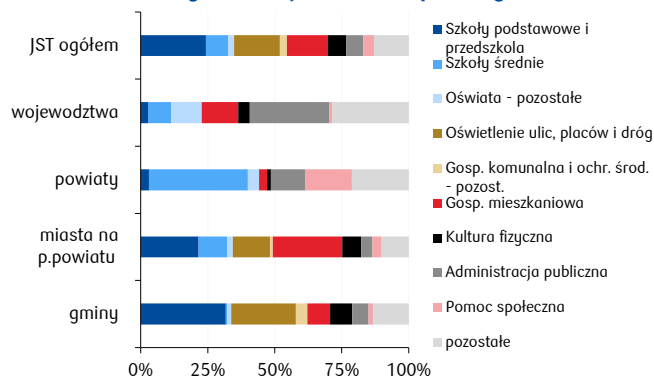
Udział wyd. na energię. w wyd. bieżących – 2025 vs 2022

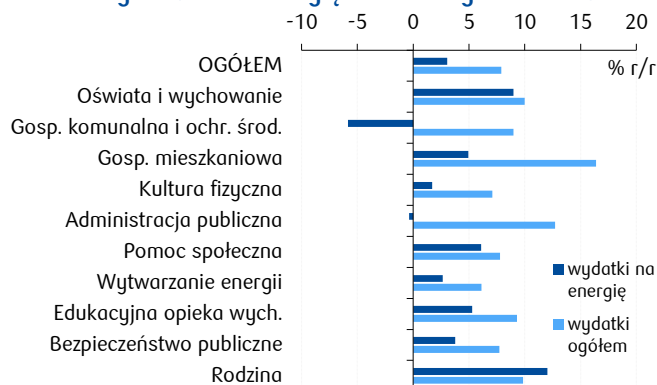
Rozkład procentowy JST wg udziału wydatków na energię w wydatkach bieżących w 2025

Struktura wydatków JST na zakup energii w 2025

Zmiana wydatków na energię w 2025 wg działów KB*

* top 10 działów KB o największych wydatkach na zakup energii (par. 426) w 2025

Perspektywy krótkoterminowe

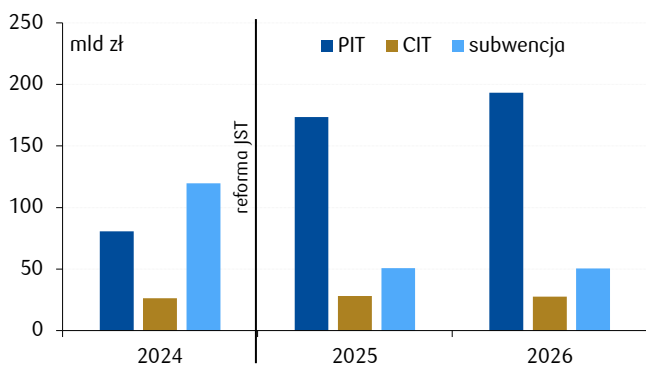
PUNKT WYJŚCIA

- **Pierwszy rok obowiązywania nowego systemu finansowania samorządów przyniósł dalszą poprawę sytuacji JST.** Dochody samorządów wzrosły i pokryły wartość zrealizowanych wydatków. Wzrosła również nadwyżka operacyjna, a odsetek JST z deficytem operacyjnym uległ obniżeniu. Podobnie jak w poprzednich latach najwyższy udział jednostek z deficytem operacyjnym wystąpił w grupie miast na prawach powiatu. Zadłużenie samorządów wzrosło, jednak w relacji do dochodów utrzymało się w tendencji spadkowej.

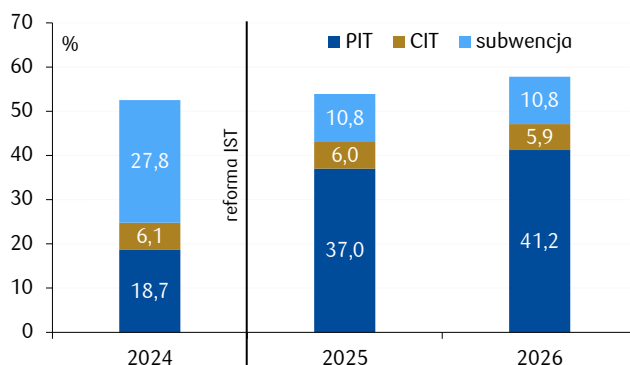
PLAN NA 2026

- **Według planu na 2026, dochody samorządów utrzymają się na poziomie zbliżonym do poprzedniego roku.** Dochody z tytułu udziału w PIT mają wzrosnąć o 11,4%, obniżeniu mają natomiast ulec dochody z tytułu udziału w CIT (-2,5%) oraz wartość subwencji (-0,5%). **Samorzady planują przeznaczyć na inwestycje 107,9 mld zł w 2026.** Gdyby udało się zrealizować założony budżet w takim stopniu, jak w 2025 (tj. w 85%), wydatki inwestycyjne mogłyby przekroczyć 90 mld zł. W związku z kumulacją środków z KPO w 2026 faktyczna skala inwestycji może być jednak jeszcze wyższa.

Kwoty dochodów JST z tytułu PIT, CIT oraz subwencji zrealizowane w 2024-2025 oraz planowane na 2026

Udział dochodów z tytułu PIT i CIT oraz subwencji w dochodach ogółem JST

Źródło: MF, PKO Bank Polski (2026: plan wg wpf z 01.2026)

KLUCZOWE WYZWANIA

1. **Wzrost cen paliw i energii** – w obliczu trwającego konfliktu na Bliskim Wschodzie, wzrosły ceny surowców energetycznych, co przełożyło się na wzrost cen paliw i podniosło ryzyko wzrostu cen energii. W konsekwencji rośnie presja po stronie kosztów, szczególnie w obszarze transportu miejskiego, gospodarki odpadami czy wod-kan. Pośrednio wzrost kosztów może być również odczuwalny poprzez wzrost cen usług i materiałów budowlanych oraz usług remontowych.
2. **Transformacja energetyczna** – dużym zadaniem inwestycyjnym samorządów są i będą w kolejnych latach projekty o charakterze środowiskowym, związane z szeroko rozumianą transformacją energetyczną. Inwestycje te będą w znacznym stopniu wynikać z licznych obowiązków nałożonych na samorzady, m.in. w zakresie: 1) obniżania emisyjności transportu; 2) termomodernizacji budynków użyteczności publicznych; 3) dekarbonizacji ciepłownictwa; 4) osiągnięcia założonych poziomów recyklingu odpadów.
3. **Niekorzystne zmiany demograficzne** – przy większym obecnie znaczeniu dochodów z PIT i CIT w dochodach JST, samorzady borykające się z niekorzystnymi zmianami demograficznymi (spadek liczby mieszkańców, starzenie się społeczeństwa) będą w mniejszym stopniu zdolne do pokrycia potrzeb wydatkowych z dochodów własnych i tym samym w większym stopniu zależne od subwencji. Jednocześnie starzenie się populacji zwiększa zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne czy infrastrukturalne (np. dostosowanie przestrzeni publicznej dla seniorów).
4. **Niedofinansowanie oświaty** – kwota potrzeb oświatowych jest szacowana na poziomie ogółu JST; w 2026 oszacowano ją na 115 mld zł. Kwota ta została podzielona pomiędzy JST zgodnie z potrzebami oświatowymi wyliczonymi na poziomie poszczególnych JST (w oparciu o wskaźniki potrzeb oświatowych). Wiele jednostek zgłasza jednak, że kwota wynikająca z wyliczenia potrzeb oświatowych jest niższa od realnych kosztów ponoszonych przez samorząd.
5. **Zadania związane z ochroną ludności i obronnością** – W najbliższych latach rola samorządów w zakresie bezpieczeństwa cywilnego i odporności lokalnej będzie rosła. Wsparciem będą środki z Funduszu Bezpieczeństwa i Obronności (KPO), finansujące inwestycje podwójnego zastosowania, m.in. w infrastrukturę, zarządzanie kryzysowe, schrony oraz niezależne źródła zasilania i łączność.

Podsumowanie – kluczowe wskaźniki finansowe JST

Wyszczególnienie	jedn. miary	2023	2024	2025	2024/2023 (%)	2025/2024 (%)
Dochody ogółem	mld zł	362,0	431,4	468,2	19,2	8,5
Dochody własne podstawowe	mld zł	105,7	110,7	117,8	4,7	6,5
Dochody z tytułu podatków PIT i CIT	mld zł	73,5	107,0	201,6	45,5	88,5
Subwencje i dotacje ogółem	mld zł	182,8	213,8	148,8	17,0	-30,4
w tym dotacje UE	mld zł	16,0	12,5	19,2	-21,9	53,7
Wydatki ogółem	mld zł	385,0	432,2	466,4	12,3	7,9
Wydatki inwestycyjne	mld zł	87,7	81,9	89,6	-6,6	9,4
Wynik budżetu	mld zł	-22,9	-0,8	1,8	-96,4	x
Wynik operacyjny	mld zł	17,1	32,6	39,3	90,3	20,3
Zobowiązania ogółem	mld zł	102,7	111,1	115,5	8,1	4,0
w tym kredyty i pożyczki	mld zł	96,4	102,8	106,0	6,6	3,1
Udział podatków PIT i CIT w dochodach ogółem	%	20,3	24,8	43,1	x	x
Udział subwencji i dotacji w dochodach ogółem	%	50,5	49,5	31,8	x	x
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	%	22,8	18,9	19,2	x	x
Udział zobowiązań w dochodach ogółem	%	28,4	25,7	24,7	x	x
Udział kredytów i pożyczek w zobowiązaniach ogółem	%	93,8	92,5	91,7	x	x
Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	%	4,7	7,6	8,4	x	x

